

Monumentnummer*: 512818

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 juli 1999
Kadaster deel/nr 82755/185

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
Bolsward	Súdwest-Fryslân	Fryslân		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Bolsward	A			4491

Omschrijving**

Inleiding

De ST. FRANCISCUS KERK is gelegen aan de Grote Dijlakker. De opdracht voor het ontwerp werd in 1932 door het kerkelijk bestuur gegund aan de Nijmeegse architect H. C. van de Leur. Voor de kerk, die aan weerszijden is omsloten door bebouwing, is een klein plein gesitueerd. Aan de straatzijde liggen een stenen erfscheiding met een gietijzeren opstand en een hekwerk.

Het ontwerp voor het exterieur is een sobere, strenge baksteen-architectuur met expressionistische invloeden, dit in schril contrast met het uitbundige interieur waar veel decoratief kleurrijk metselwerk is toegepast.

Het geheel verkeert in een zeer gave staat, zij het dat het altaarpodium in de jaren zestig een verandering heeft ondergaan, bij welke gelegenheid de opstelling van de kerkbanken gedeeltelijk is gewijzigd. Het huidige altaar en het tabernakel, uitgevoerd in zware Art-deco-vormen, zijn in 1947 geplaatst.

Omschrijving

De kruiskerk is opgetrokken in donkerrode baksteen en gedekt door een samengesteld, met grijze pannen belegd, zadeldak. Aan weerszijden van de hoofdingang (zuid-oost) ligt een toren. De toren aan de zuid-westzijde heeft een vierkante basis met een laag tentdak dat net boven de goot van de kerk uit komt. Die aan de noord-oostzijde heeft een achthoekige basis met een vierkante klokkenzolder en een hoge achthoekige torenspits die met koper is gedekt. Het middenschip en de zijbeuken liggen onder hetzelfde dak; de abside aan de noord-westzijde ligt onder een veelhoekig tentdak met een nokkruis. De twee vertrekken aan weerszijden van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de abside hebben een tentdak.

De voorgevel is sober uitgevoerd met eenvoudige decoratieve metselwerkbanden. Centraal bevinden zich twee ingangsdeuren met midden boven de twee deuren een beeld van St. Franciscus. Boven de ingangspartij staan vier hoge lancetvensters met aan weerszijden twee keer twee lagere vensters. Boven de hoge vensters staan drie grotere en één kleiner ruitvenster, boven de twee lagere vensterpartijen is bij elk daarvan één ruitvormig venster. Aan weerszijden van de ingang bevinden zich vier vensters. Alle vensters hebben een puntvormige stroomlaag en een grijze betonnen lekdorpel met neuten. Beide torens hebben een toegang en vensters gelijk aan de vensters in de voorgevel. Op de nok staat een kruis.

Het INTERIEUR wordt gekenmerkt door geglazuurde bakstenen in allerlei kleurschakeringen tussen de gele metselstenen. Het hoge middenschip en het transept worden overspannen door zware gordelbogen die zijn geaccentueerd door rode, witte en zwarte metselstenen. Boven de doorgangen in de kerk bevindt zich een soortgelijke versiering. Tussen de bogen is een blauw cassetteplafond aangebracht. Aan weerszijden van het brede middenschip liggen smalle zijbeuken waarboven zich een galerij bevindt.

Naast de hoofdingang liggen twee kapellen en de doopkapel. In één van deze kapellen staat een 13de-eeuws houten beeld van een tronende Maria met Kind. De kerkhekken uit 1932 van deze kapellen zijn verwijderd maar wel bewaard.

Hierboven bevindt zich het zangkoor met het kerkorgel dat niet meer in gebruik is. Het instrument wordt wegens te weinig monumentale waarden, niet van rijkswege beschermd. Het altaar staat opgesteld in de zeszijdige abside, die wordt geflankeerd door de hoofd- en bij-sacristie. De ribben in de abside zijn in wit geglazuurde baksteen uitgevoerd. Ten zuidwesten van het altaar bevinden zich het tabernakel en de preekstoel uit 1932. Het orgel bij het altaar dateert van na 1945 en wordt, wegens te weinig monumentale waarden, eveneens niet van rijkswege beschermd.

Van de hoge glas-in-lood-vensters in het transept en in de absis zijn sommige gedeelten nog afkomstig uit de gesloopte St. Franciscus uit 1847. De vensters zijn van de hand van L. van Essen uit Roermond. In het transept staan in nissen nog beelden van St. Jozef, St. Vincentius en St. Willibrordus.

De houten kerkbanken, de blauwe geglazuurde keramische wijwaterbakjes naast de hoofdingang, de betegelde kerkvloer en alle deuren in de kerk zijn nog origineel.

Waardering

De St. Franciscuskerk uit 1932 te Bolsward is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als representante van de katholieke gemeente in Bolsward;
- vanwege de esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur;
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het interieur.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 19 april 2024